

Beslutningsforslag nr. B 88. Fremsat den 3. december 2003 af Morten Bødskov (S), Anne Bastrup (SF), Elisabeth Arnold (RV), Line Barfod (EL) og Jann Sjørnsen (KD)

Forslag til folketingsbeslutning

om at gøre konfliktrådsordningen permanent og landsdækkende

Folketinget pålægger regeringen at tage de nødvendige initiativer med henblik på, at konfliktrådsordningen gøres permanent og landsdækkende pr. 1. juni 2004.

Bemærkninger til forslaget

Konfliktrådsordningen skal gøres permanent og landsdækkende

Konfliktrådene har i den gennemførte forsøgsordning vist deres værdi som et supplement til straffesager. De hidtidige erfaringer og evalueringen af forsøgsordningen har været positive.

Såvel ofre som gerningsmænd har haft udbytte af konfliktrådene. Ofrene har således bl.a. udtrykt, at konfliktråd har givet mulighed for at få bearbejdet angst og vrede samt opnå større tryghed i hverdagen og for at modtage en undskyldning og oplevelsen af at se gerningsmanden forstå offerets situation og fortryde. Gerningsmændene har bl.a. udtrykt, at konfliktråd har givet mulighed for at give en undskyldning og en forklaring samt vise, at man fortrød. Såvel ofre som gerningsmænd har sagt, at konfliktråd skaber større gensidig forståelse og opklaring af misforståelser mellem parterne.

Politi og sagsbehandlere har tilkendegivet, at perspektiverne ved konfliktråd er lovende.

Det foreslås på den baggrund, at konfliktrådsordningen pr. 1. juni 2004 gøres permanent og landsdækkende. Dette vil også falde i tråd med EU-rammeafgørelsen om ofres retsstilling i forbindelse med straffesager, hvorefter medlemsstaterne skal søge at fremme mægling i straffesager, og Europarådets Ministerkomité's rekommandation fra 1999 vedrørende mægling i straffesager.

Konfliktråd

Konfliktråd har i forsøgsperioden været et supplement til den sædvanlige retsforfølgning. Det er frivilligt for begge parter, om de vil mødes i konfliktråd. Formålet med konfliktråd er, at ofre for kriminalitet kan få løst op for deres angst, vrede, ærgrelse eller irritation og på den måde blive trygkere i dagligdagen igen. Et andet formål er at lade gerningsmænd tage ansvar for deres handlinger og sætte sig ind i ofrenes situation for på den måde at modvirke senere kriminalitet. I konfliktrådet benyttes mediationsmetoden: Parterne mødes ansigt til ansigt og kan få talt ud om det,

der skete, og den betydning, det har haft for dem hver især. Mødet ledes af en mægler. I konfliktråd er parternes egen aktive deltagelse afgørende. Mægleren kommer ikke med forslag til løsninger, men fungerer alene som en slags procesleder.

Forløbet af forsøgsordningen

Den oprindelige forsøgsordning med mægling i konfliktråd blev iværksat i 1994. I denne første forsøgsperiode blev der kun gennemført mægling i et begrænset antal sager.

I 1997 blev det derfor besluttet, at Justitsministeriet skulle iværksætte et nyt og bredere forsøg med henblik på at tilvejebringe et mere fyldigt grundlag for at vurdere konfliktrådenes fremtidige rolle i kriminalitetsbekæmpelsen. Det nye, udvidede forsøg blev iværksat i maj 1998. Forsøget skulle afsluttes i juni 2000, men blev forlænget frem til udgangen af 2002. Forsøget blev gennemført af Det Kriminalpræventive Råd. Forsøgsordningen omfattede Glostrup, Ringsted og Roskilde politikredse.

Ifølge en midtvejsrapport fra august 2000 havde de tre politikredse frem til den 1. juli 2000 vurderet 655 sager med henblik på eventuel behandling i konfliktråd, og sagens parter havde mødtes ansigt til ansigt i ca. 150 sager mod 4 sager i den første forsøgsperiode.

Styregruppen for forsøgsordningen vurderede i slutningen af 2002, at konfliktrådsideen langsomt, men sikkert var ved at have vundet fodfæste i Danmark. Det var styregruppens holdning, at det vil være særdeles uhensigtsmæssigt at lukke forsøget ned i perioden, indtil der er truffet endelig beslutning om konfliktrådenes fremtid, bl.a. fordi der nu er ved at være indarbejdet nogle rutiner omkring konfliktråd i de tre politikredse, som det vil kræve uforholdsmæssigt store ressourcer at skulle genindføre. Politimestrene i Glostrup, Roskilde og Ringsted var enige med styregruppen. Styregruppen indstillede til Justitsministeriet, at konfliktrådsforsøget blev forlænget midlertidigt, indtil der er truffet endelig afgørelse om konfliktrådenes fremtid i Danmark, sandsynligvis i 2003. Justits-

ministeriet tilsluttede sig indstillingen og forlængede forsøgsperioden frem til den 1. januar 2004.

Udbredelse af konfliktrådsordningen til hele landet som en permanent ordning indgik imidlertid ikke i flerårsaftalen for politiet 2004-2006. Justitsministeren har oplyst, at ordningen vil fortsætte indtil videre i de tre politikredse, som har deltaget i forsøgsordningen.

Evalueringen

Af evalueringen af konfliktråd i februar 2003 fremgår bl.a., at der er i alt er gennemført 150 mæglinger i konfliktråd (frem til den 1. september 2002); heraf flest i den største politikreds, Glostrup. Politiet har forespurgt parterne i 1.432 sager, om de var interesserede i konfliktråd, og har sendt 357 sager videre til mæglerne. Cirka hver tiende forespørgsel fra politiet endte med en mægling.

Hovedkonklusionerne på evalueringen var, at udbyttet generelt har været stort blandt deltagerne. Såvel gerningsmænd som ofre, der har deltaget i konfliktråd, udtrykker stort set kun tilfredshed med deltagelsen. Mere end 8 ud af 10 deltagere vurderer samlet set, at konfliktrådet har været vellykket eller meget vellykket. Kun ca. 5 pct. udtrykker, at konfliktrådet har været direkte mislykket.

Ofrenes udbytte har især været knyttet til følgende forhold:

- Mulighed for at udtrykke egen oplevelse af det, der er sket.
- Bearbejdning af angst og vrede samt opnåelse af større tryghed i hverdagen.
- Mulighed for at modtage en undskyldning og oplevelsen af at se gerningsmanden forstå offerets situation.
- Større gensidig forståelse mellem parterne og opklaring af misforståelser. Dette hænger sammen med, at konfliktråd ofte afholdes mellem ofre og gerningsmænd, der kender hinanden på forhånd og også fremover vil mødes. Derfor kan genopretning være et vigtigt udbytte.

Gerningsmændenes udbytte drejer sig særlig om:

- Mulighed for at give en undskyldning og en forklaring samt vise, at man fortrød.
- Større gensidig forståelse mellem parterne.
- Nogle tanker om konsekvenserne af den kriminalitet, man har udøvet.

Sagsbehandlere og politimestre har fremhævet tre felter, hvor perspektiverne ved konfliktråd anses som lovende:

- Konfliktråd ses som et godt tilbud til nogle ofre om at bearbejde den kriminalitet, de har været udsat for.
- Der kan være et kriminalitetsforebyggende sigte med konfliktråd, især over for unge førstegangskriminelle.
- Konfliktråd kan anvendes i sager, hvor politiet i nogle tilfælde ikke har andre redskaber. Det gælder f.eks. ved husspektakler og nabostridigheder.

Indstillingen fra styregruppen for forsøg med konfliktråd

Af styregruppen for forsøg med konfliktrådsindstilling af 3. april 2003 om permanentgørelse af konfliktråd fremgår, at der i styregruppen er enighed om, at konfliktrådene har bevist deres værdi som et supplement til straffesager.

En enig styregruppe indstillede på baggrund af de hidtidige erfaringer og den positive evaluering, at konfliktrådsordningen bliver gjort permanent og landsdækkende snarest muligt, eventuelt med en etapevis udbygning.

Internationale anbefalinger m.v.

I EU-rammeafgørelsen af 15. marts 2001 om ofres retsstilling i forbindelse med straffesager fremgår det af artikel 10 (mægling i straffesager), at hver medlemsstat skal søge at fremme mægling i straffesager i forbindelse med lovovertrædelser, hvor den anser denne fremgangsmåde for hensigtsmæssig. Medlemsstaten skal endvidere sikre, at der tages højde for en eventuel aftale, der måtte blive indgået mellem offeret og gerningsmanden i forbindelse med en sådan mægling i straffesager.

Europarådets Ministerkomité har i en rekommandation fra 1999 vedrørende mægling i straffesager fastsat en række principper og anbefalet regeringerne i medlemsstaterne at tage principperne i anvendelse under udviklingen af mægling i straffesager.

Norge er kommet væsentlig længere end Danmark med anvendelsen af konfliktråd og har gennemført en egentlig lovgivning på området (konfliktrådsloven). I Norge anvendes mægling i straffesager som et alternativt til traditionel strafferetlig behandling af enkelte straffesager. Anklagemyndigheden er pålagt at vurdere overførelse af egnede sager til konfliktråd efter nærmere fastsatte kriterier: Skyldsspørgsmålet skal være afklaret, sagen må ikke have en så alvorlig karakter, at den kan føre til ubetinget fængsel, og parterne skal give deres samtykke til mægling.

Skriftlig fremsættelse

Morten Bødskov (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at gøre konfliktrådsordningen permanent og landsdækkende.

(Beslutningsforslag nr. B 88).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.